

1852. Daar moet het spintvat bij.
Dat is een zeer verre verwantschap.
1853. Dat is zusje en broertje.
Dat komt precies op 't zelfde neer.

HUIS EN HUISHOUDEN

HUIS (GEBOUW, KASTEEL).

1854. Als eens anders huis brandt, zich bij de kolen warmen.
Van anderer schade partij trekken.
1855. Dat huis is gemaakt met papieren balken.
Dat huis is belast.
1856. Dat huis is uit de breeveertien gebouwd.
Dat huis is licht en dicht getimmerd.
1857. Een huis aanvaarden met de sleutel op de deur.
(Z.N.) Het aanvaarden zonder dat er iets aan hersteld wordt.
1858. Een huis met gouden balken.
Een huis met een hoge hypotheek.
1859. Een huis (of : huizen) op iemand bouwen.
Vast vertrouwen in iemand stellen.
1860. Een huis vol kleine apostels.
Een huis vol jonge kinderen.
1861. Er is geen huis mee te houden.
Er is niets met hem te beginnen.
1862. Er ligt een huis!
Er is wat te doen!
1863. Er zijn meer huizen dan kerken.
Ik ben om u niet verlegen; ik kan ook elders terecht.
z. b. : Er zijn meer stenen dan zerken.
1864. Het huis door de glazen gooien.
Drukte, ruzie maken; ook : meer verteren dan men heeft.
1865. Hij sprong huizen hoog.
Hij was zeer verheugd.
1866. Hij steekt zijn huis in de brand om zich aan de kolen te warmen.
Gezegd van iemand die een onverstandige daad doet.
1867. Huizen aan de weg timmeren.
Voor ieders oog te werk gaan.
1868. In een glazen huis wonen.
Een levenswijze hebben, waardoor men aan 't oordeel van eenieder bloot staat.
1869. Zij maakt van haar huis een afgod.
Van vrouwen gezegd, die met overdreven zorg, aan de netheid en zindelijkheid van het huis alles opofferen.
1870. Hij doet alle heilige huisjes aan.
Hij gaat geen herberg voorbij zonder er binnen te treden.
1871. Hij houdt het huis(je) bij het schuurtje.
Hij is spaarzaam; hij gaat in alles met overleg te werk.
1872. Het geld wordt er bij schoppen in huis geworpen.
Er wordt enorm veel verdiend.
1873. Hij heeft een fikse gevel voor zijn huis.
Hij heeft een grote neus.
1874. Er zijn latten aan het huis.
(Z. N.) Er zijn hier mensen die het niet mogen horen.

1875. Er zitten ratten op het huis.
Wordt gezegd om iemand te waarschuwen, dat hij voorzichtig moet zijn in zijn spreken, daar er iemand onder de aanwezigen is die men niet kan vertrouwen.
z. b. : Er is stro op het dak.
1876. Hij heeft een verdieping op zijn huis gezet.
Hij heeft een hypotheek op zijn huis genomen.
1877. Het schort hem in de bovenste verdieping.
Hij is niet recht bij zijn verstand.
1878. Hij heeft weinig verdieping.
Hij heeft niet veel verstand.
1879. Aan de huizenkant lopen.
Voorzichtig zijn.
1880. Een gebouw te hoog optrekken.
Een onderneming (of plan) op te brede schaal opzetten, te wijd uitstrekken.
1881. Het gebouw stort in als een kaartenhuisje.
Van die ondoordachte plannen komt niets terecht.
1882. Kastelen in de lucht bouwen.
Of :
1883. Luchtkastelen bouwen.
Zich ijdele voorstellingen maken; hersenschimmige denkbeelden ontwikkelen; onuitvoerbaar plannen beramen; zich vleien met ongegronde verwachtingen.
1884. Kastelen op het ijs bouwen.
Bouwen op een grondslag die spoedig bezwijken zal.
1885. Kastelen op iemand kunnen bouwen.
Vast vertrouwen in iemand kunnen stellen.

MUUR.

1886. Hij ziet door de muren.
Hij ziet al wat er gebeurt.
1887. Ik zit zo vast als een muur.
Ik zie geen uitweg, geen uitkomst.
1888. Zo wit worden als een kalken muur.
Zeer wit, zeer bleek worden.
38. Men kan met zijn hoofd niet door de muur lopen.
Men kan het onmogelijke niet doen.
40. Met het hoofd tegen de muur lopen.
Een weigering ontvangen, zich afgewezen zien; ook : vergeefse moeite doen; zonder overleg handelen.
41. Met het hoofd door de muur willen lopen.
Iets onmogelijks willen volbrengen.
1889. Hij is er aan gelijk de kalk aan de muur.
Hij is in de handen van 't gerecht en zal niet ontkomen; hij is verloren.

DAK, SCHOUW.

1890. Daar is dak op het huis.
Er zit veel aan vast, het houdt heel wat in eer het gebeurt.
1891. Dat krijgt hij op zijn dak.
Daar zal hij voor moeten boeten.

Spreekwijzen

HUIS EN HUISHOUDEN

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

